

Asia: VN/31658/2024

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentit hallituksen esitysluonnoksesta.

Jos organisaationne toimii tekoälyjärjestelmien markkina-valvontaviranomaisena, mitkä ovat näkemyksenne hallituksen esityksen luonnoksen 4.2.7. kappaleeseen ”Tiedonhallinnan muutosvaikutukset” organisaationne koskevan tiedonhallinnan osalta?

1. Eläketurvakeskus kannattaa tekoälyn sääntelyn testiympäristön perustamista

Eläketurvakeskus kannattaa tekoälyn sääntelyn kansallisen testiympäristön perustamista. Työeläkejärjestelmä voi hyötyä testiympäristöstä, jossa voidaan testata ja kehittää tekoälyjärjestelmiä turvallisesti ja valvotusti. Suuririskiset tekoälyjärjestelmät voisivat olla tulevaisuudessa kiinnostava testikohde sääntelyn testiympäristöstä.

2. Testiympäristön kapasiteettiin ja mahdollisiin tuleviin tarpeisiin tulisi kiinnittää huomiota

Eläketurvakeskus katsoo, että testiympäristön kapasiteettiin on hyvä kiinnittää huomiota, koska kysymyksessä on vain yksi testiympäristö. Suunnitteilla olevan testiympäristön olisi hyvä olla mahdollisimman monipuolinen ja muunneltavissa mahdollisimman moneen käyttötarkoitukseen sekä olla teknisiltä ominaisuuksiltaan moderni ja ajantasainen. Lainsäädännössä on hyvä ottaa huomioon myös se, että myöhemmin voi olla tarve perustaa oma testiympäristö finanssi- ja/tai vakuutusallalle.

3. Eläketurvakeskus ei ole viranomainen

Eläketurvakeskus nostaa esille, että Eläketurvakeskus ei ole ehdotuksessa tarkoitettu viranomainen. Eläketurvakeskus on työeläketurvan ja sen kehittämisen yhteiselin, jolla on julkisia hallintotehtäviä, joista osaan liittyy julkisen vallan käyttöä.

Luonnoksessa ehdotetaan, että valvontaviranomaisten lisäksi muutkin viranomaiset voivat tarvittaessa osallistua tekoälyasetuksen toimivaltaisten viranomaisten tehtävien toteuttamiseen tekoälyn sääntelyn testiympäristössä. Tällaisia tehtäviä ovat sääntelyn testiympäristön toiminnan aikana annettu neuvonta, tuki ja ohjaus toimijalle sekä kirjallisen todisteen ja loppuraportin laatiminen.

Eläketurvakeskus ei ole lakiehdotuksessa tarkoitettu viranomainen, eikä ehdotuksessa ole todettu, että viranomaisina pidettäisiin myös yksityisoikeudellisia toimijoita, joilla on julkisia hallintotehtäviä tai jotka käyttävät julkista valtaa. Jos sääntelyn testiympäristössä testattaisiin työeläkkeisiin liittyviä järjestelmiä, voisi Eläketurvakeskus olla tarvittaessa mukana antamassa neuvontaa ja ohjausta. Tämä olisi mahdollista, jos viranomaista koskeva kohta koskisi myös julkista hallintotehtävää hoitavaa toimijaa.

Alaluusua-Listola Anniina

Eläketurvakeskus - Asia on käsitelty ETK:n johtoryhmässä 28.5.2025